

Standardizirani prema kompetencijama orijentirani pismeni
ispit zrelosti / ispit zrelosti te diplomski ispit

7. svibnja 2018.

Hrvatski

Komentiranje zadataka

Tema:	Književnost – umjetnost – kultura
Naslov zadatka:	Hrvoje Hitrec: <i>Smogovci</i>
Tekstna vrsta:	Interpretacija teksta
Broj riječi:	450–550
Objašnjenja uz situaciju:	–
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija/rekapitulacija, eksplikacija, naracija
Ključna izjava/Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Mladi su zaljubljeni, sretni su; jedan drugome to i kažu, umjesto da paze na nastavi, oni pišu ljubavne poruke, uživaju biti zajedno...
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Sažmite...!	Dunja i Mazalo su u školi, idu u osmi razred; svi znaju da su par; imaju sat engleskog; ne koncentriraju se na nastavu nego pišu ljubavne poruke, a baš na engleskom jeziku; poslije sata se dogovore da bi išli zajedno u kino; kod kuće Mazalo ruča, poslije ručka treba oprati suđe, ali on to ne radi, nego crta; Pero, vjerojatno član obitelji, dolazi u kuhinju, komentira kako Mazalo crta, ali ide odmah dalje jer ne očekuje odgovor; kad Mazalo vidi da je kasno, brzo se otpravi u kino; Dunji nije drago što je zakasnio; hodaju dugo po gradu i konačno kupe karte za kino; idu u kino i sjednu na balkon...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Analizirajte...!	Jezik odgovara starosti likova, na primjer „dobacio, načrčkao, doklatario, imao je žicu, iscijedio, kinte“, a likovi imaju oko 14 godina; jasan je, nije kompliciran; važne izreke su pisane velikim slovima da se odmah vidi što je važno u ulomku romana; izreke iz engleskog jezika kažu da učenici lako preuzimaju dijelove nastave ako ih zanimaju; tekst je podijeljen u odlomke; odlomci su kratki, pregledni; koristi se izravni govor da bi tekst bio živahniji; neke rečenice su bez završetka, čitatelj može sam nešto dodati, mašti nema granica; iz nekih detalja se može odrediti vrijeme radnje (dinar)...
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Okarakterizirajte...!	■ <u>Mazalo</u> je mlad učenik; ide u osmi razred; godinu je stariji jer je razred ponovio; ima velike zube, voli se smijati; nije samo zaljubljen, nego čak lud za učenicom iz svojega razreda, a to već duže vrijeme; nadaren je, ima žicu koja nije u obitelji poznata, voli i zna dobro crtati; sve što vidi odmah prebaci na papir; na papiru stvari dobiju posebnu čar; zna se za njegovu nadarenost, zadivljuje čak druge u kući, oni znaju da ne reagira kad je u svojem elementu; kad zakasni se ispričava, ali muca; nema puno novaca, siromašan je, ne može Dunji platiti kartu, nego svaki sam sebi plati kartu; sretan je kad Dunja ne želi bonbone; voli Dunju...

	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Dunja</u> je malo mlađa od Mazala, voli se Mazalu nasmijati, ali voli i biti ozbiljna, čak i zlobna pa ga sa svojim komentarima rastuži; dogovorili su se da idu u kino, ali nije sasvim jasno je li ona može tako kasno izaći u kino; ona ipak obeća da će doći; za Žandara je prekasno piše u ulomku, ali se ne objasni tko je taj Žandar, možda njezin otac, netko drugi u obitelji ili neki policajac u gradu, svakako muškarac; mogla bi imati probleme izaći tako kasno jer je još premlada, pa ne smije u to vrijeme biti sama u gradu; pošto voli Mazala ona obećava da će doći iako riskira probleme kod kuće ili s policijom u gradu; ona je uvređena kad Mazalo zakasni, tako da ne idu odmah u kino nego moraju se prvo pomiriti lutajući gradom; ona zna da Mazalo nema puno novaca, daje mu novac za kartu i ne traži bonbone; voli Mazala...
<p>Moguća rješenja uz 4. smjernicu: Protumačite...!</p>	<p>Dunja i Mazalo se dopisuju na nastavi, toliko su zaljubljeni da ne prate nastavu, misle samo na svoju ljubav i na to kako će se poslije vidjeti i biti zajedno; Mazalo voli crtati i slike su mu sve ljepše otkako je zaljubljen; Mazalo je u kinu pravi kavalir, iako nema novca, pita Dunju hoće li bombone; ne gledaju film, on je samo razlog kako bi se mogli ljubiti...</p>

Tema:	Književnost – umjetnost – kultura
Naslov zadatka:	U ime ljubavi
Tekstna vrsta:	Sažetak
Broj riječi:	270–330
Objašnjenja uz situaciju:	Situacija: Za nastavu likovne kulture piše se sažetak o građevinama koje su izgrađene u ime ljubavi. Ciljana publika: Suučenice i suučenici
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	deskripcija, rekapitulacija
Ključna izjava/ Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/ polaznih tekstova:	Zbog ljubavi osvajali su se planinski vrhunci, abdicirali su kraljevi i predsjednici, vodili su se ratovi i gubili životi, nastala su neka od najljepših umjetničkih djela, pjesama, romana, skladbi, perivoja, građevina...
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Navedite...!	Zbog ljubavi izgrađene poznate građevine su na primjer: <ul style="list-style-type: none"> ■ Taj Mahal, Indija, Agra, dragulj svjetske kulture, gradnja je počela 1632. itd. ■ Lastino gnijezdo, Ukrajina, Jalta, Crno more, romantičan dvorac, postoje legende, sagrađen 1912. itd. ■ dvorac Kellie, najstariji dvorac Malezije, 1915. itd. ■ dvorac Boldt, New York, područje Tisuću otoka, otok Heart itd. ■ svjetionik Savudrija, blizu Umaga, Istra, Hrvatska itd. ■ kula Toreta, toranj, otok Silba, Hrvatska, 19. stoljeće itd. ■ kapelica Kamenitog križa u Osijeku, 18. stoljeće itd.
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Prikažite...!	Sve građevine izgradili su muškarci: <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>kad je supruga prerano umrla</u>: mogulski vladar šah Džahan, obožavao je svoju suprugu... ■ <u>svojoj ljubavnici</u>: ruski general podignuo je kuću Lastino gnijezdo, itd. austrijski grof von Metternich zaljubio se u ženu iz Savudrije, svjetionik završen je kad je ona umrla... ■ <u>svojoj zaručnici</u>: kapetan Petar Marinić, ona ga nije čekala nego se udala, uzeo je njenu kći i sretno su živjeli u kuli... ■ <u>svojoj dragoj supruzi</u>: bogati škotski plantažer svojoj ženi iz beskrajne ljubavi, mješani stilovi, da ne bi čeznula za domovinom; babilonski kralj Nabukodonosor II. za svoju ženu Amittis, viseći vrtovi Babilona; bogati Amerikanac George Boldt, dvorac u viktorijanskom stilu, ona je umrla prije nego je bila gradnja završena... ■ <u>jednom nesretnom ljubavnom paru</u>: trgovac je izgradio kapelicu u spomen na mladića koji je bio nekrivo obješen; mladić htio je zaštititi ugled svoje djevojke i nije priznao gdje je u noći bio, a djevojka nije odmah priznala da je bila s njim; kapelica je izgrađena u spomen osječkim Romeom i Julijom...

<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Istražite...!</p>	<p>Ostala su umjetnička djela, pjesme, romani, skladbe itd., nazivi za mjesta: Charing Cross, London, Kleopatrina plaža, kapele za molitvu, građevine kao turističke atrakcije: Taj Mahal, Dvorac Kellie, Kula Toretta, svjetionik; mjesta za ljubavnike i vjenčanja: Lastino gnijezdo, Dvorac Boldt...</p>
--	---

Tema:	Borba
Naslov zadatka:	Životni cilj
Tekstna vrsta:	Govor
Broj riječi:	360–440
Objašnjenja uz situaciju:	Situacija: Nakon diskusije u razredu pišete govor. Ciljana publika: Suučenice i suučenici
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, eksplikacija, rekapitulacija
Ključna izjava/Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	<p>Postoje razni životni ciljevi, a ne jedan temeljni životni cilj. Kao što su ljudi različiti, tako se i njihovi ciljevi u životu razlikuju.</p> <p>Pesimisti ne znaju zbog čega smo došli na svijet, pa je i zbog toga upitno zašto smo uopće tu.</p> <p>Većina ljudi ima kratkoročne, a neki ljudi imaju i dugoročne ciljeve koji im daju smisao života, ali i motivaciju za rad i napredak. Mali ciljevi se razlikuju, a i veliki isto, tako da nemaju svi ljudi iste ciljeve, ali kad se zbroji svatko ima jedan veliki cilj za sebe.</p> <p>Možda zajednički cilj: Kako produžiti život? A možda će buduće generacije otkriti koji su to životni ciljevi jer će se razvijati i kako budu širili svoj dnevni boravak (putovanja), tako će širiti i svoj um i duh.</p>
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Navedite...!	<p>Tekst i diskusija su pokazali kako je ova tema bitna svim učenicama i učenicima, te kako je potaknula cijeli razred na razmišljanje. Bliži se velika promjena u životu (završetak škole), postoje li ciljevi za budućnost.</p> <p>Preispitivanje što je to uopće životni cilj i kako doći do njega.</p>
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Usporedite...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ Život održavati, čuvati vatru života ■ Svakodnevni mali ciljevi (oprati prozor, posaditi cvijeće, napisati zadaću, naučiti lekciju, pročitati knjigu...) ■ Dugoročni ciljevi: posvetiti pažnju izgledu, dobiti/izgubiti kilogram, sportski ciljevi (više, brže, jače), popraviti ocjenu, završiti školu, štedjeti za auto... ■ Osvojiti srce osobe u koju si zaljubljen <p>Individualan pristup: usporedba navedenih i vlastitih ciljeva.</p>
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Raspravljajte...!	<p>Ima različitih mišljenja o tome što je kome životni cilj (rad, sanjarenje, sreća, pamet, ljubav...); Pesimisti ne znaju zbog čega smo došli na svijet, pa je i zbog toga upitno zašto smo uopće tu.</p>

	<p>Većina ljudi ima kratkoročne, a neki ljudi imaju i dugoročne ciljeve koji im daju smisao života, ali i motivaciju za rad i napredak. Mali ciljevi se razlikuju, a i veliki isto, tako da nemaju svi ljudi iste ciljeve, ali kad se zbroji svatko ima jedan veliki cilj za sebe.</p> <p>Možda zajednički cilj: Kako produžiti život?</p>
<p>Moguća rješenja uz 4. smjernicu: Apelirajte...!</p>	<p><i>Individualni pristup svake učenice/svakog učenika.</i></p> <p><i>Kandidat/Kandidatkinja mora obrazložiti koji ciljevi su posebno važni za mlade ljude i uvjeriti publiku. Mogu se pozivati na ciljeve koji se navode u tekstu, ali isto tako mogu navesti ciljeve, koji se ne spominju i obrazložiti zašto su ti ciljevi važni za mlade ljude. Moguć je i kritični pogled na ciljeve mladih ljudi u vlastitoj okolini.</i></p>

Tema:	Borba
Naslov zadatka:	Građanska hrabrost
Tekstna vrsta:	Otvoreno pismo
Broj riječi:	360–440
Objašnjenja uz situaciju:	Situacija: otvoreno pismo ministru znanosti, obrazovanja i sporta Ciljana publika: Ministar
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, eksplikacija, rekapitulacija
Ključna izjava/Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Prema primjeru građanske hrabrosti za vrijeme nacističke diktature u Njemačkoj, ali i porastu nasilja i diskriminacije u današnjem društvu, pokazuje se koliko je važna ta tema i dan danas. Prikazuju se najvažnije vrste građanske hrabrosti i napominje se kako su ljudi u zadnje vrijeme „otupili“ i nisu voljni reagirati na nepravdu i nasilje. Napominje se kako je baš to važno jer su odrasli ljudi uzor djeci i budućim generacijama. Opasno je stvoriti svijet u kojem se većina slaže s diskriminacijom (ili se ne slaže, ali ne reagira) i ne poduzima ništa. Tko ako ne mi? Vrijeme je da dođe do važnih promjena u ljudskoj svijesti i da iz uloge pasivnog promatrača pređemo u aktivnog glumca. Jer građanska hrabrost počinje malim koracima: Gledaj. Slušaj. Govori.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Odredite...!	Važno je objasniti ljudima što je to građanska hrabrost i zašto je važno da svi (pogotovo učenice i učenici) o tome više znaju. Klima neprijateljstva u državi, medijima, ali i među mladim ljudima na internetu i u školi kao motivacija za pisanje pisma. vlastiti primjer diskriminacije ili građanske hrabrosti
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Ustanovite...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ građanska hrabrost za vrijeme ekstremnih i totalitarnih režima (primjer borba protiv nacističke diktature u Njemačkoj); ■ borba protiv organiziranog kriminala (primjer: gradonačelnik Palermo u svojoj borbi protiv mafije); ■ borba protiv kršenja temeljnih građanskih prava svakog čovjeka; ■ borba protiv nasilja (nad ljudima i životinjama); ■ borba protiv prezira prema ljudskosti. ■ građanska hrabrost u svakodnevnom životu (diskriminacija, klima neprijateljstva – antisemitizam i ksenofobija, ekskluzija i uznemirivanje na poslu, nasilje nad djecom u obitelji)
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Raspravljajte...!	Nasilje i svakodnevne razne uvrede u porastu; djelovati kada netko nekoga ponižava, vrijeđa ili maltretira na bilo koji način, najgori slučaj fizički napad.

	<p>Šutjeti i ne pomoći je krivi put, može se protumačiti kao pristanak ili promicatelj daljnjeg neprijateljstva, podrška napadaču. Šutljiva većina koja tolerira diskriminaciju, čini diskriminaciju mogućom. Često je ljude strah sudjelovati u rješavanju neke situacije, jer osim nasilja (ili previsokih ambicija) ne zna kako riješiti problem.</p> <p>Imati realan pristup problemu: nazvati policiju, izraziti svoje neslaganje na miran, ali odlučan način.</p> <p>Građanska hrabrost djeluje u teškim okolnostima i izaziva emocionalni pritisak koji može uzrokovati negativne i neugodne posljedice, situacije su neočekivane i traže brzu i hitnu akciju. Osoba koja pomaže, isto tako i riskira: može postati žrtva ili izgubiti socijalnu potporu s teškim posljedicama, kao što je gubitak radnog mjesta.</p> <p>Treba se rješavati problem nekulture gledanja. Iz pasivnog promatrača u aktivnog glumca. Tko ako ne ja? Uzor budućim generacijama, treba se pokazati i zašto.</p> <p>Građanska hrabrost počinje malim koracima: Gledaj. Slušaj. Govori.</p>
<p>Moguća rješenja uz 4. smjernicu: Prosudite...!</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Prijedlog da se uvedu obavezne radionice za sve učenike jednom godišnje. ■ Pozivanje stručnjaka u školu da drže predavanja. ■ Mogućnost organizacije natječaja za najbolji kratki film za sve učenice i učenike na tu temu koji će se emitirati na televiziji. ■ Književna nagrada za najbolju kratku priču ili pjesmu na tu temu. ■ Državna nagrada za učenice i učenike, ali i za odrasle za građansku hrabrost. ■ Televizijske, radijske i internetske reklame koje će pozivati ljude na građansku hrabrost

Tema:	Popularnost
Naslov zadatka:	Problemi novih generacija
Tekstna vrsta:	Rasprava
Broj riječi:	405 – 495
Objašnjenja uz situaciju:	–
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, evaluacija
Ključna izjava/Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Najnoviji trend u svijetu društvenih mreža snimanje je selfija i njihovo objavljivanje koje rezultira uzdrmanim sustavom vrijednosti.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Sažmite...!	<p>danas svi vlasnici pametnih mobitela snimaju i objavljuju selfije; profesorica Čuš smatra kako je taj trend uzeo previše maha; trend snimanja i objavljivanja selfija za sobom vuče ozbiljne posljedice: poistovjećivanje s idolima, smanjeno samopouzdanje, loš vrijednosni sustav; tinejdžeri su najugroženija skupina jer oni snimaju najviše selfija; oni to čine kako bi bili popularni, zanimljivi, jer im je to zabavno; želja za popularnošću često rezultira izlaganjem privatnoga života javnosti što je vrlo opasno; snimanje selfija u nekim slučajevima može izazvati i ovisnost; tinejdžeri na društvenim mrežama stvaraju sliku o sebi koja je u potpunoj suprotnosti sa stvarnošću; pozitivni komentari ispod objavljenih selfija daju mladima krila, podižu samopouzdanje i daju vjetar u leđa; samo jedan negativni komentar može srušiti to samopouzdanje izgrađeno na lošim temeljima; kako snimanje selfija ne bi postalo ovisnost, potrebno je družiti se u stvarnom svijetu s prijateljima, izlaziti, provoditi slobodno vrijeme na zraku; čovjeka ne čini njegov izgled, ljepota, već njegove vrline i osobnost...</p>
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Diskutirajte...!	<p>selfiemanija je uzela previše maha jer ima sve više mladih kojima je cilj u životu snimiti samo dobru fotografiju ispod koje će skupljati pozitivne komentare i lajkove; dobar su primjer poznati koji na društvenim mrežama svake minute objavljuju svoje selfije i kojima je nezamislivo da to ne rade; tinejdžeri sve više žele izgledati, ponašati se i oblačiti kao njihovi idoli te ih u svemu oponašaju; selfiemaniju neki psiholozi već smatraju ovisnošću; mladi se natječu u snimanju selfija te ne doživljavaju svijet oko sebe; zabilježeno je nekoliko smrtnih slučajeva mladih osoba koje su pokušavale snimiti što originalniji selfi; mladi kupuju mobitele sa što boljim kamerama kako bi mogli snimati selfije; može se reći da je dobar selfi pokazatelj moći, statusa u društvu...</p>

<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Iznesite svoje mišljenje...!</p>	<p>snimanje selfija može rezultirati strašnim i ozbiljnim posljedicama; mladi trebaju više slobodnoga vremena provoditi na svježemu zraku bez mobitela i popratne tehnologije; važno je uspostaviti granicu u snimanju selfija; nisko samopouzdanje mladih i potreba za dokazivanjem</p> <p><u>pozitivno</u>: aktivnost na društvenim mrežama bolja je nego drugi porivi (alkohol, droga, cigarete); mladi razvijaju svoju maštovitost, originalnost</p> <p><u>negativno</u>: mladi nemaju granicu u snimanju selfija; slučajevi poginulih osoba koje su pokušavale snimiti „savršeni“ selfi; nisko samopouzdanje; loš društveni život; sraz sa stvarnošću...</p>
---	---

Tema:	Popularnost
Naslov zadatka:	Nakitom do uspjeha
Tekstna vrsta:	Pismo čitatelja
Broj riječi:	315–385
Objašnjenja uz situaciju:	Situacija: Piše se pismo čitatelja koje bi trebalo motivirati druge ljude. Ciljana publika: Čitateljice i čitatelji
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, evaluacija
Ključna izjava/ Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/ polaznih tekstova:	Dobra ideja, komunikativnost i upornost ključ su dobroga uspjeha.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Navedite...!	dobar i zanimljiv hobi lako se može pretvoriti u uspješan posao; mladi često rade kao dadilje, odnosno čuvaju djecu i na taj način mogu zaraditi dobar džeparac; mladi mogu davati instrukcije mlađim kolegama iz nekoga predmeta u kojemu su odlični; vrlo dobra zarada može se ostvariti i od kuće putem Interneta (pisanje bloga, snimanje videa, prodaja rabljenih stvari...); mladi koji se razumiju u računala, mogu popravljati stara i strgana računala; može se pomoći kod kuće roditeljima, starijima i susjedima u nekom većem poslu i zaraditi...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Objasnite...!	<u>Isabellin je posao za mene motivirajući</u> jer je ona krenula sama u realizaciju svoje ideje; ona radi što voli i što je čini sretnom te je zbog toga i uspješna; okružila se dobrim ljudima koji su joj podrška; sviđa mi se što je radila više poslova prije no što je pronašla onaj idealan; ona je ostvarila svoj san, a poticaj joj je bio mali džeparac; sviđa mi se što nije odustajala i što je bila uporna; njezina nam priča dokazuje da svatko može uspjeti samo ako ima dobru ideju i plan kako tu ideju ostvariti <u>Isabellin posao za mene nije motivirajući</u> jer nemamo svi uvjete kakve je imala Isabella (podrška roditelja i šire zajednice, početni kapital); ne mora značiti da će svaka naša ideja rezultirati dobrim i unosnim poslom; dosta toga ne ovisi o nama, veliki utjecaj ima i okolina; ako nemamo podršku bližnjih, nećemo uspjeti...
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Apelirajte...!	snove treba slijediti jer nas oni čine sretnima, ispunjavaju nas; najvažnije je ne odustati; o ideji treba razgovarati, podijeliti je s nekim; potrebno je okružiti se pozitivnim ljudima koji nas podržavaju u idejama; na početku treba krenuti polako, razvijati posao, a kasnije se širiti; ako posao krene dobro, otvaraju se nova radna mjesta što donosi veće mogućnosti; neuspjeh nas ne smije obeshrabriti...